
Б И Л Т Е Н
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 2
фебруар 2006.
година XLVI
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србије
Београд, Немањина 22
www.mfin.sr.gov.yu

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
мр Млађан Динкић, министар финансија

Уређивачки одбор
Весна Арсић, Даница Маговац,
Весна Хрељац-Ивановић, мр Јасмина Кнежевић

Главни уредник
Весна Арсић
државни секретар

Уредник
мр Јасмина Кнежевић
jknezevic@mfin.sr.gov.yu

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и стручна мишљења за примену финансијских прописа, Министарство финансија Републике Србије, Кнеза Милоша 20, 11000 Београд
Тел. 011/2685 301

Припрема и шtamпa
Штампарија Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel: 011/2685 -301 bilten.fin@mfin.sr.gov.yu
--

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2006 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

САДРЖАЈ

ЈАВНИ ПРИХОДИ ПОРЕЗИ

1. а) Да ли је привредни субјект који је уписан у одговарајући регистар за промет добара на мало дужан да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе и у случају када се наплата врши готовински или безготовинском уплатом на рачун привредног субјекта који пружа услуге?
б) Да ли је лице које исказе ПДВ у рачуну или неком другом документу, а није обвезник ПДВ или није извршило промет добара и услуга или нема право да исказе ПДВ, дужно да плати исказани ПДВ? 7
2. Порески третман средстава која се исплаћују на име хуманитарне помоћи из средстава хуманитарног фонда 9

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Обавеза евидентирања за ПДВ Центра за професионализацију медија основаног решењем Министарства културе Републике Србије 13
 2. Порески третман робних и новчаних донација које Координационо тело за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа добија на основу споразума закључених са међународним организацијама 15
 3. Порески третман новчаних средстава која Градско сајмиште–Шумадија сајам д.о.о. добија од Скупштине града Крагујевца 21
 4. Обавеза утврђивања расхода (кало, растур, квар и лом) из аспекта Закона о порезу на додату вредност 22
 5. Обавеза плаћања ПДВ на увоз аутомобила од стране особа са инвалидитетом ... 24
 6. Порески третман припремања и испоруке оброка у просторијама школе за потребе дневног боравка деце у школи 25
-

7. Примена пореске стопе на први пренос права располагања на економски дељивој целини – стану у оквиру новоизграђеног грађевинског објекта, чија је изградња започета у фебруару 2004. године, а чији је промет извршен у децембру 2005. године	26
8. Обавеза евидентирања за ПДВ градске галерије као индиректног буџетског корисника	29
9. Порески третман извођења радова у циљу реализације Пројекта рехабилитације путева LOT 11 који се финансира из средстава кредита, а на основу уговора о кредиту који је са Европском банком за обнову и развој (EBRD) закључила Републичка дирекција за путеве, при чему је Републичка дирекција за путеве ангажовала страног лице као извођача радова.	31
10. Обавеза плаћања пореза на додату вредност на расходована основна средства.	35
11. Ослобађање од ПДВ промета добара и услуга, као и увоза добара, за потребе Транспортне опсерваторије за југоисточну Европу (SEETO)	37
12. Могућност остваривања права на одбитак претходног пореза приликом набавке новог путничког аутомобила.	39

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Порески третман улагања из члана 50а Закона о порезу на добит предузећа у периоду док се не испуне кумулативни услови за право на порески подстицај	41
2. Да ли се увећање опште исправке вредности друштва за осигурање признаје у пореском билансу осигуравајућих друштва – обвезника пореза на добит предузећа?	42
3. Порески третман исправке вредности појединачних потраживања, односно исправке вредности имовине обвезника садржане у краткорочним потраживањима и пласманима	43
4. Утврђивање вредности за пореске сврхе појединачног сталног средства у случају продаје, као и у случају поклањања	44

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Обавезност доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права, односно порезу на наслеђе и поклон, за упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама	45
---	----

-
2. Обавеза подношења пореске пријаве за објекат изграђен без прописане инвестиционо-техничке документације, за који није издата употребна дозвола, који се не користи, али је у претежном делу оспособљен за коришћење 46
 3. Порез на пренос апсолутних права по основу експропријације непокретности 47
 4. Да ли се приликом замене старог стана за стан у новоградњи (у сивој фази, на кога је инвеститор платио ПДВ) плаћа порез на пренос апсолутних права на разлику вредности и по којој стопи? 48
 5. Обавеза плаћања пореза на пренос апсолутних права у случају када је купац уговором преузео обавезу да плати тај порез 49
 6. Порески третман закупа стана облигационоправног карактера, закљученог на одређено време за период до једне године 50
 7. Утврђивање основице пореза на поклон када је предмет уговора о поклону пренос права коришћења на земљишту, као и пренос права својине на непокретностима односно објектима који су, у међувремену, порушени 51
 8. Порески третман поклона UNICEF-у за остварење програма “Школе без насиља” 52

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман давања путничког односно службеног аутомобила на лично коришћење запосленом 55
2. Порески третман отпремнине односно новчане накнаде која се исплаћује запосленом по основу споразумног престанка радног односа 57
3. Примена чл. 87. до 89. и члана 117. Закона о порезу на доходак грађана код утврђивања годишњег пореза на доходак грађана за 2005. годину 58

ТАКСЕ

1. Да ли је Завод за заштиту природе Србије ослобођен од плаћања републичких административних такси приликом регистрације службених моторних возила? . . . 61

АКЦИЗЕ

1. Могућност ослобађање од плаћања акцизе на акцизне производе који се дистрибуирају купцима са територије АП Косово и Метохија 62
-

ЦАРИНЕ

1. Могућност увоза аутомобила од стране инвалидног лица са 80% телесног оштећења које добија на поклон из иностранства половно путничко возило марке Opel Astra-S Cara, година производње 1991..... 65
2. Право страног лица са седиштем у иностранству да учествује у царинском поступку 67

ЈАВНИ РАСХОДИ

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Да ли се, у смислу члана 98. став 1. тачка 9) Закона о јавним набавкама, поверавање израде Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године сматра услугом на коју се Закон о јавним набавкама не примењује? 69
2. Да ли се јавна набавка добара која се финансира из средстава Европске агенције за реконструкцију и програма "Exchange"- донације за коју донатор захтева да буде искључиво европског порекла може спровести под тим условима?..... 70
3. Да ли се на набавке које врши Агенција за енергетику Републике Србије, а које се финансирају из средстава донације, примењује Закон о јавним набавкама? 72
4. Да ли је Град Нови Сад приликом доделе уговора о обављању комуналних делатности јавним и јавним комуналним предузећима, другим предузећима или предузетницима у обавези да примењује Закон о јавним набавкама? 74

ПОДСЕТНИК

- Финансијски прописи донети у фебруару месецу 2006. године 75
-

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. а) Да ли је привредни субјект који је уписан у одговарајући регистар за промет добара на мало дужан да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе и у случају када се наплата врши готовински или безготовинском уплатом на рачун привредног субјекта који пружа услуге?

б) Да ли је лице које искаже ПДВ у рачуну или неком другом документу, а није обвезник ПДВ или није извршило промет добара и услуга или нема право да искаже ПДВ, дужно да плати исказани ПДВ?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00173/2006-04 од 16.2.2006. год.)

а) У складу с одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама ("Сл. гласник РС", бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Одредбом члана 5. ст. 1, 2 и 3. Закона прописано је означавање пореских стопа у бази података фискалне касе, као и означавање начина плаћања. Означавање пореских стопа у бази података фискалне касе врши се ћириличним словима “А“, “Г“, “Б“ и “Е“ на следећи начин: ознака пореске стопе “Г“ додељује се добрима односно услугама који су ослобођени пореза на додату вредност (у даљем тексту: ПДВ), ознака пореске стопе “Б“ додељује се добрима односно услугама на чији промет се плаћа ПДВ по општој стопи прописаној законом којим се уређује порез на додату вредност и ознака пореске стопе “Е“ додељује се добрима односно услугама на чији промет се плаћа ПДВ по посебној стопи прописаној законом којим се уређује порез на додату вредност. Лица која нису уписана у регистар обвезника за ПДВ означавају добра односно услуге у бази података фискалне касе искључиво ознаком пореске стопе “А“. Означавање начина плаћања врши се на следећи начин: у случају ако се плаћање врши чеком или налогом за пренос, као средство плаћања означава се : “чек“, односно ако се плаћање врши готовим новцем, новчаним боновима, новчаним поклон честиткама, интерним картицама и сл., као средство плаћања означава се: “готовина“, односно ако се плаћање врши платном картицом, као средство плаћања означава се: “картица“.

Према томе, то значи да је привредни субјект који је уписан у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужан да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе, без обзира да ли се наплата врши готовински или безготовинском уплатом на рачун привредног субјекат који пружа услуге и да сагласно члану 5. Закона изврши означавање пореских стопа у бази података фискалне касе тако што ће добрима односно услугама доделити ознаку пореске стопе “А“, ако привредни субјект није уписан у Регистар обвезника за ПДВ.

б) Одредбом члана 10. став 1. тачка 4) Закона о порезу на додату вредност (“Сл. гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да је порески дужник, у смислу овог закона, лице које у рачуну или другом документу који служи као рачун (у даљем тексту: рачун) исказе ПДВ, а у складу с овим законом није дужан да обрачуна и плаћа ПДВ.

Према одредби члана 44. став 3. Закона, лице које исказе ПДВ у рачуну или неком другом документу, а није обвезник ПДВ или није извршило промет добара и услуга или нема право да исказе ПДВ, дугује исказани ПДВ.

Одредбама члана 50. ст. 3. и 4. Закона прописано је, између осталог, да су порески дужници из члана 44. став 3. овог закона дужни да поднесу пореску пријаву за порески период у којем је настала обавеза по основу ПДВ, у року из става 1. овог члана, односно у року од 10 дана по истеку пореског периода.

Према одредби члана 51. став 2. Закона, порески дужници из члана 44. став 3. овог закона дужни су да плате ПДВ који дугују.

У складу с наведеним одредбама Закона, лице које није обвезник ПДВ, а које је приликом евидентирања промета преко фискалне касе исказало ПДВ у фискалним исечцима, дужно је да у року од 10 дана по истеку пореског периода (календарски месец) у којем је настала обавеза по основу ПДВ, поднесе пореску пријаву за тај порески период надлежном пореском органу и да у истом периоду плати дуговани ПДВ.

2. Порески третман средстава која се исплаћују на име хуманитарне помоћи из средстава хуманитарног фонда

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 413-00-02898/2005-04 од 9.2.2006. год.)

1. Према одредби члана 14. став 3. Закона о порезима на имовину (“Сл. гласник РС”, бр. 26/01 ... 135/04), порез на наслеђе и

поклон плаћа се и на наслеђени, односно на поклон примљени готов новац, штедне улоге, депозите у банкама, новчана потраживања, права интелектуалне својине, уделе у правном лицу, хартије од вредности, право својине на употребљаваном моторном возилу, употребљаваном пловном објекту, односно употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон, осим државног, и друге покретне ствари.

Одредбом члана 14. став 6. Закона прописано је да се поклоном, у смислу Закона, не сматра пренос без накнаде права на непокретностима и покретним стварима из ст. 1. до 4. овог члана на који се плаћа порез на додату вредност, у складу с прописима којима се уређује порез на додату вредност, независно од постојања уговора о поклону.

Према одредби члана 15. став 2. Закона, обвезник пореза на наслеђе и поклон који наследи или на поклон прими предмет опорезивања из члана 14. став 3. овог закона је резидент Републике за предмет који се налази на територији Србије и Црне Горе, или у иностранству.

Порез на наслеђе и поклон не плаћа се на новац, права, односно ствари из члана 14. став 3. Закона уколико је појединачна тржишна, односно номинална вредност предмета опорезивања, односно његов појединачни износ мањи од 9.000 динара (члан 20. Закона).

Одредбом члана 21. став 1. тачка 5) Закона прописано је да порез на наслеђе и поклон не плаћа фонд и фондација, на наслеђену или на поклон примљену имовину која служи искључиво за намене за које су фонд и фондација основани.

Према томе, када фонд прими на поклон новчана средства за остварење циљева због којих је конкретан фонд основан, порез на наслеђе и поклон се не плаћа уколико је тај фонд уписан у прописан регистар фондација, односно фондова који води Министарство културе, о чему то министарство доноси одговарајуће решење сагласно Закону о задужбинама, фондацијама и фондовима ("Сл. гласник СРС", бр. 59/89).

Међутим, на поклон новчаних средстава која фонд исплаћује другим лицима (која нису фондови или фондације или не служе за остварење циљева због којих је конкретан фонд или фондација основан), порез на поклон се плаћа осим у случају када је појединачни износ предмета опорезивања (конкретно, новчаних средстава) мањи од 9.000 динара.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

2. Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Примање новчаних средстава без обавезе примаоца новчаних средстава да изврши противчинидбу даваоцу (промет добара или услуга) не сматра се предметом опорезивања ПДВ.

3. Према одредби члана 9. став 1. тачка 11) Закона о порезу на доходак грађана ("Сл. гласник РС", бр. 24/01, 80/02 и 135/04, у даљем тексту: Закон) не плаћа се порез на доходак грађана на примања остварена по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи.

Остваривање права на пореско изузимање по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи ближе је уређено Правилником о остваривању права на пореска изузимања за примања по основу помоћи због уништења или општећења имовине, организоване социјалне и хуманитарне помоћи, стипендија и кредита ученика и студената, хранарина спортиста аматера и права на пореско ослобођење за примања по основу солидарне помоћи за случај болести ("Сл. гласник РС", бр. 31/01 и 5/05, у даљем тексту: Правилник).

Према одредби члана 4. став 1. тачка 2) Правилника, пореско изузимање по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи може се остварити на примања која имају карактер социјалног и хуманитарног давања, односно помоћи за санирање и ублажавање последица тешко нарушене социјалне сигурности и тешке хуманитарне ситуације одређеног лица или групе лица, која се остварује, поред осталог, из средстава државних органа и организација и органа локалне самоуправе, друштвених организација и удружења грађана, регистрованих код надлежног органа и разврстаних у хуманитарне и социјалне организације, са делатношћу пружања помоћи својим члановима и другим категоријама социјално угрожених грађана.

Према томе, на примања која, од случаја до случаја, остварују физичка лица која се налазе у стању социјалне потребе (стара незбринута лица, тешко болесна лица, деца у домовима и сл.) од хуманитарног фонда, у конкретном случају, по основу социјалне и хуманитарне помоћи у смислу наведених одредаба Закона и Правилника, не плаћа се порез на доходак грађана.

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Обавеза евидентирања за ПДВ Центра за професионализацију медија основаног решењем Министарства културе Републике Србије

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00235/2006-04 од 23.2.2006. год.)

1. Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност (“Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредбама члана 8. ст. 1. и 2. Закона, порески обвезник је лице које самостално обавља промет добара и услуга у оквиру обављања делатности, којом се сматра трајна активност произвођача, трговца или пружаоца услуга у циљу остваривања прихода, укључујући и делатности експлоатације природних богатстава, пољопривреде, шумарства и самосталних занимања.

Сматра се да обвезник обавља делатност и када је врши у оквиру пословне јединице (став 3. истог члана Закона).

Према ст. 4. и 5. истог члана Закона, обвезник је и лице у чије име и за чији рачун се врши испорука добара и пружање услу-

га, као и лице које врши испоруку добара, односно пружање услуга у своје име, а за рачун другог лица.

Одредбом члана 33. став 1. Закона прописано је да лице чији укупан промет добара и услуга, осим промета опреме и објекта за вршење делатности (у даљем тексту: укупан промет) у претходних 12 месеци није већи од 2.000.000 динара, односно ако при отпочињању или у току обављања делатности процени да у наредних 12 месеци неће остварити укупан промет већи од 2.000.000 динара (у даљем тексту: мали обвезник), не обрачунава ПДВ за извршен промет добара и услуга.

Мали обвезник нема право исказивања ПДВ у рачунима или другим документима, нема право на одбитак претходног пореза и није дужан да води евиденцију прописану овим законом (став 2. члана 33. Закона).

Према ст. 3 и 4. истог члана Закона, мали обвезник, који је у претходних 12 месеци остварио или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 1.000.000 динара, може се определити за обавезу плаћања ПДВ, подношењем евиденционе пријаве прописане у складу с овим законом, надлежном пореском органу. У том случају, обавеза плаћања ПДВ траје најмање две године.

По истеку рока од две године, обвезник може да поднесе захтев за престанак обавезе плаћања ПДВ надлежном пореском органу (став 5. члана 33. Закона).

Одредбом члана 38. став 1. Закона прописано је да је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 2.000.000 динара дужан да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

У складу с наведеним законским одредбама, уколико је Центар за професионализацију медија обвезник ПДВ, који у претходних 12 месеци није остварио укупан промет већи од 2.000.000 динара, односно који се, у смислу одредаба члана 33. ст. 3. и 4. Закона, није определио за обавезу плаћања ПДВ, у том случају не постоји обавеза евидентирања за ПДВ.

Међутим, уколико је Центар за професионализацију медија обвезник ПДВ који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 2.000.000 динара, у том случају постоји обавеза евидентирања за ПДВ, тј. обавеза подношења евиденционе пријаве надлежном пореском органу у прописаном року, при чему напомињемо да се промет услуга које се пружају без накнаде сматра предметом опорезивања ПДВ и да се урачунава у укупан промет добара и услуга на основу којег се утврђује обавеза евидентирања за ПДВ.

Према томе, ако је Центар за професионализацију медија обвезник ПДВ који има обавезу евидентирања за ПДВ, у том случају за промет услуга стручног усавршавања постоји обавеза обрачуна ПДВ у складу са Законом.

2. Примање новчаних средстава у виду донације или доприноса оснивача без обавезе примаоца новчаних средстава да изврши противчинидбу даваоцу (промет добара или услуга) не сматра се предметом опорезивања ПДВ.

Ако се из добијених новчаних средстава врши набавка добара или услуга у земљи, испоручилац добара, односно пружалац услуга, ако је обвезник ПДВ и ако врши опорезиви промет, дужан је да за извршени промет обрачуна ПДВ у складу са Законом.

2. Порески третман робних и новчаних донација које Координационо тело за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа добија на основу споразума закључених са међународним организацијама

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-201/2006-04 од 20.2.2006. год.)

1. Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у

даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Примање новчаних средстава без обавезе примаоца новчаних средстава да изврши противчинидбу даваоцу (промет добара или услуга) не сматра се предметом опорезивања ПДВ.

Ако се из добијених новчаних средстава врши набавка добара или услуга у земљи, испоручилац добара, односно пружалац услуга, ако је обвезник ПДВ и ако врши опорезиви промет, дужан је да за извршени промет обрачуна ПДВ у складу са Законом.

2. Одредбом члана 24. став 1. тачка 16а) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга који се врши у складу с уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора, односно Републиком, а тим уговором је предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза.

Одредбом члана 26. тачка 1) Закона прописано је, између осталог, да се ПДВ не плаћа на увоз добара чији је промет у складу с чланом 24. став 1. тач. 5), 10), 11) и 13)-16б) овог закона ослобођен ПДВ.

Пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 16а) Закона, а у складу с одредбом члана 21а став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза ("Сл. гласник РС", бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05 и 68/05, у даљем тексту: Правилник), за промет добара и услуга који се врши у складу с уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора или са Републиком Србијом, под условом да је тим уговорима предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза, обвезник може да оствари ако промет добара и услуга непосредно врши:

1) лицу са којим је закључен уговор о донацији, односно лицу које је ангажовано за спровођење одређеног пројекта у Републици Србији од стране лица са којим је закључен уговор о донацији (у даљем тексту: имплементарни партнер);

2) лицу које је ангажовано за спровођење одређеног пројекта на територији Републике Србије од стране имплементарног партнера (у даљем тексту: подимплементарни партнер);

3) кориснику новчаних средстава која су предмет уговора о донацији, ако су та средства од стране даваоца донације или имплементарног партнера непосредно дата кориснику за финансирање одређеног пројекта у Републици Србији, као и кориснику добара или услуга који су предмет уговора о донацији, ако је та добра или услуге непосредно платио давалац донације.

Према одредби става 2. истог члана Правилника, републички орган надлежан за послове економских односа са иностранством доставља Пореској управи – Централни списак и копије закључених уговора о донацији, списак имплементарних партнера, као и податке о износу средстава која су предмет уговора о донацији.

Ставом 3. истог члана Правилника прописано је да имплементарни партнер из става 1. тачка 1) овог члана доставља Централни списак подимплементарних партнера, као и копије уговора закључених са подимплементарним партнерима.

Према одредби члана 21б став 1. Правилника, пореско ослобођење из члана 21а став 1. тач. 1) и 2) овог правилника обвезник може да оствари ако поседује документ којим се потврђује да је промет добара и услуга према уговору о донацији ослобођен пореза (у даљем тексту: потврда о пореском ослобођењу за донације), који попуњава, оверава и издаје овлашћено лице имплементарног, односно подимплементарног партнера, у три примерка, које доставља Централни на оверу.

Ставом 2. истог члана Правилника прописано је да је одговорно лице имплементарног, односно подимплементарног парт-

нера, дужно да, пре издавања прве потврде о пореском ослобођењу за донације, Централа достави отисак печата, податке о лицима овлашћеним за издавање потврда о пореском ослобођењу за донације са депонованим потписима тих лица, као и обавештење о променама лица којима је дато ово овлашћење, у року од 15 дана од дана настанка промене.

Ставом 3. истог члана Правилника прописано је да потврда о пореском ослобођењу за донације из става 1. овог члана садржи:

- 1) назив и адресу имплементарног, односно подимплементарног партнера;
- 2) број и датум потврде;
- 3) назив и број уговора о донацији ако је уговор заведен под одређеним бројем, као и назив и вредност пројекта;
- 4) назив, адресу и ПИБ обвезника ПДВ који врши промет добара или услуга уз пореско ослобођење;
- 5) вредност промета добара и услуга по предрачуну, односно датум и износ уплаћених авансних средстава;
- 6) потпис и печат овлашћеног лица имплементарног, односно подимплементарног партнера;
- 7) број и датум овере од стране Централе и потпис овлашћеног лица.

Одредбом става 4. истог члана Правилника прописано је да изузетно од става 3. тачка б) овог члана, ако имплементарни, односно подимплементарни партнер, нема обавезу да поседује печат у складу с прописима своје земље, у том случају, уместо отиска печата, Централа доставља изјаву да не поседује печат, потписану од стране лица овлашћеног за издавање потврда о пореском ослобођењу за донације.

Према ставу 5. истог члана Правилника, Централа проверава да ли је уговор о донацији евидентиран код Централе, оверава сва три примерка потврде о пореском ослобођењу за донације, од којих два примерка враћа имплементарном, односно подимплементарном партнеру, а трећи задржава за своје потребе.

Ставом 6. истог члана Правилника прописано је да имплементарни, односно подимплементарни партнер доставља обвезнику један примерак оверене потврде из става 5. овог члана, а други задржава за своје потребе.

Одредбом члана 21в став 1. Правилника прописано је да пореско ослобођење из члана 21а став 1. тачка 3) овог правилника обвезник може да оствари ако поседује потврду о пореском ослобођењу за донације, коју попуњава, потписује, оверава и издаје овлашћено лице републичког органа надлежног за послове економских односа са иностранством у четири примерка, од којих два примерка доставља кориснику донације, трећи Централи, а четврти задржава за своје потребе.

Сагласно одредби става 2. истог члана Правилника, корисник донације доставља обвезнику један примерак потврде, а други задржава за своје потребе.

Потврда о пореском ослобођењу за донације, у складу с одредбом става 3. члана 21в Правилника, садржи:

- 1) назив и адресу издаваоца потврде;
- 2) број и датум потврде;
- 3) назив и број уговора о донацији ако је уговор заведен под одређеним бројем, као и назив и вредност пројекта ако се промет добара или услуга врши у циљу реализације одређеног пројекта у Републици Србији;
- 4) назив, адресу и ПИБ корисника донације;
- 5) назив, адресу и ПИБ обвезника ПДВ који врши промет добара или услуга уз пореско ослобођење;
- 6) вредност промета добара и услуга по предрачуну, односно датум и износ уплаћених авансних средстава;
- 7) потпис и печат овлашћеног лица издаваоца потврде.

Правилником о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза ("Сл. гласник РС", бр. 68/05, у даљем тексту: Правилник о изменама и допунама),

у члану 8. прописано је, између осталог, да ако се по основу уговора о донацији из члана 24. став 1. тачка 16а) Закона врши увоз добара у Републику, лице овлашћено за издавање потврда о пореском ослобођењу за донације издаје посебну потврду за увоз добара, на захтев пореског дужника (лице које увози добро), при чему ова потврда, уместо података прописаних чланом 21б став 3. тач. 4) и 5), односно чланом 21в став 3. тач. 5) и 6) Правилника (подаци о називу, адреси и ПИБ-у обвезника ПДВ који врши промет добара или услуга уз пореско ослобођење и вредности промета добара и услуга по предрачуну, односно датуму и износу уплаћених авансних средстава), садржи податке о називу, адреси и ПИБ-у лица за које се врши увоз добара, односно лица које може да оствари пореско ослобођење у складу с чланом 24. став 1. тачка 16а) Закона, као и вредности добара која се увозе исказаној у рачуну иностраног испоручиоца.

Одредбом члана 9. Правилника о изменама и допунама прописано је, између осталог, да обвезник ПДВ уз пореску пријаву доставља преглед потврда о пореском ослобођењу за донације, који садржи број и датум ових потврда и вредност промета добара и услуга, односно увоза добара, примљених у пореском периоду за који подноси пореску пријаву.

У складу с наведеним законским и подзаконским одредбама, а уз испуњење прописаних услова, на промет добара и услуга и увоз добара који се врше у складу с уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора, односно Републиком, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, ако је тим уговором предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза.

3. Одредбом члана 26. тачка 1а) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на увоз добара која се увозе на основу уговора о донацији односно као хуманитарна помоћ. Према одредбама чл. 1. и 2. Закона, примаоци донације и хуманитарне помоћи могу бити:

државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације, при чему напомињемо да предмет донације и хуманитарне помоћи не могу бити дуван и дуванске прерађевине, алкохолна пића и путнички аутомобили.

Наведено пореско ослобођење може се остварити ако се увоз добара врши у складу са Законом о донацијама и хуманитарној помоћи ("Сл. лист СРЈ", бр. 53/01, 61/01 и 36/02) што процењује надлежни царински орган.

3. Порески третман новчаних средстава која Градско сајмиште–Шумадија сајам д.о.о. добија од Скупштине града Крагујевца

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00138/2006-04 од 14.2.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Пренос новчаних средстава није предмет опорезивања ПДВ, под условом да се тај пренос не врши у циљу испуњења обавезе плаћања промета добара или услуга.

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореску основицу код промета добара и услуга чини износ накнаде (у новцу, ствари-ма или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим Законом није друкчије прописано.

Сагласно наведеној законској одредби, ако новчана средства у виду субвенције представљају део накнаде за промет добара или услуга, у том случају у пореску основицу за обрачун ПДВ укључује се износ субвенције, у који није укључен ПДВ.

Међутим, у случају када Градско сајмиште – Шумадија сајам д.о.о. прими новчана средства (субвенцију) за функционисање предузећа, при чему тај износ новчаних средстава не представља део накнаде за промет добара и услуга које то предузеће врши, у том случају примљена новчана средства не укључују се у пореску основицу за обрачун ПДВ.

4. Обавеза утврђивања расхода (кало, растур, квар и лом) из аспекта Закона о порезу на додату вредност

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00084/2006-04 од 14.2.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност (“Сл. гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Са прометом добара уз накнаду, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 4. тачка 3) Закона, изједначава се и исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије.

Према одредби члана 2. Уредбе о количини расхода (кало, растур, квар и лом) на који се не плаћа порез на додату вредност (“Сл. гласник РС”, бр. 12/04, у даљем тексту: Уредба) расходом се

сматрају губици који настају при манипулацији добрима, као последица природних утицаја, технолошког процеса или као последица предузимања неопходних радњи у поступку производње и промета.

Одредбом члана 3. Уредбе предвиђено је да обвезник пореза на додату вредност (у даљем тексту: обвезник) утврђује расход непосредно пошто је одређени расход настао, или редовним или ванредним пописом робе у складишту, стоваришту, магацину, продавници или другом сличном објекту.

Утврђивање расхода врши овлашћено лице или пописна комисија обвезника, а о извршеном попису обавезно се састављају записник и пописна листа (став 2. члана 3. Уредбе).

Према одредбама члана 4. ст. 1. и 2. Уредбе, порез на додату вредност не плаћа се на расход из чл. 2. и 3. ове уредбе до количине утврђене према Нормативу за утврђивање расхода на који се не плаћа порез на додату вредност (у даљем тексту: Норматив расхода), који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део, а за добра која нису обухваћена Нормативом расхода, количина расхода утврђује се према нормативу обвезника, ако надлежни порески орган не утврди другу количину.

Норматив расхода из става 1. овог члана изражава се у проценту од количине робе која је у одређеном пореском периоду набављена, прерађена, произведена или продата (став 3. члана 4. Уредбе).

У складу с наведеним одредбама Закона и Уредбе, када се ради о утврђивању расхода редовним или ванредним пописом робе у складишту, стоваришту, магацину, продавници или другом сличном објекту, обвезник ПДВ утврђује расход за сваки порески период (календарски месец или календарско тромесечје) применом процента предвиђеног Нормативом

расхода, односно нормативом обвезника, на количину робе (добара) која је у том пореском периоду набављена, прерађена, произведена или продата.

5. Обавеза плаћања ПДВ на увоз аутомобила од стране особа са инвалидитетом

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02257/2005-04 од 10.2.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Увозом добара, у складу с одредбом члана 7. Закона, сматра се сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Одредбом члана 26. тачка 7) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на увоз добара за која је, у складу с чланом 192. и чланом 193. став 1. тачка б) Царинског закона, ("Сл. гласник РС", бр. 73/03), прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила.

У складу с наведеним законским одредбама, на увоз аутомобила у Републику намењеног личној употреби особе са инвалидитетом, ПДВ се обрачунава и плаћа по стопи од 18%.

Међутим, с обзиром да је Влада Републике Србије усвојила Закључак бр. 48-8349/2005-01 од 29. децембра 2005. године, којим је прихваћена Информација о царинским олакшицама за увоз аутомобила и рефундацији плаћеног износа пореза на додату вредност на увоз моторних возила од стране особа са инвалидитетом, за остваривање рефундације плаћеног ПДВ на увоз моторног возила инвалидно лице са 100% телесног оштећења по једном основу

може се обратити Министарству рада, запошљавања и социјалне политике.

6. Порески третман припремања и испоруке оброка у просторијама школе за потребе дневног боравка деце у школи

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00140/2006-04 од 9.2.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност (“Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Сагласно члану 4. став 1. Закона, промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом става 3. тачка 5) истог члана Закона прописано је да се прометом услуга, у смислу овог закона, сматра и предаја јела и пића за конзумацију на лицу места.

У складу с наведеним законским одредбама, прометом услуга сматра се предаја јела и пића за конзумацију на лицу места, док се испорука оброка за конзумацију ван места припремања сматра прометом добара.

Према томе, обвезник ПДВ који пружа услугу припремања и испоруке оброка у просторијама школе, за потребе дневног боравка деце у школи, дужан је да за извршени промет обрачуна и плати ПДВ по стопи од 18%.

7. Примена пореске стопе на први пренос права располагања на економски дељивој целини – стану у оквиру новоизграђеног грађевинског објекта, чија је изградња започета у фебруару 2004. године, а чији је промет извршен у децембру 2005. године

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 413-00-00044/2006-04 од 6.2.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност (“Сл. гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

У смислу члана 4. став 1. Закона, промет добара је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Ставом 3. тачка 7) истог члана Закона прописано је да се прометом добара, у смислу овог закона, сматра и први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката.

Одредбом члана 65. ст. 1 и 5. Закона прописано је да су лица која су обвезници ПДВ у складу с овим законом била дужна да на дан 31. децембра 2004. године изврше попис новоизграђених грађевинских објеката и грађевинских објеката чија је изградња у току и да пописне листе доставе надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара 2005. године.

Ставом 2. истог члана Закона предвиђено је да се новоизграђени грађевински објекти који до 31. децембра 2004. године нису испоручени или нису плаћени, опорезује у складу са законом којим се уређују порези на имовину.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да за грађевински објекат чија је изградња у току, а који се испоручује од

1. јануара 2005. године, утврђује вредност на дан 31. децембра 2004. године и опорезује у складу са законом којим се уређују порези на имовину.

Вредност објекта из става 3. овог члана Закона настала од 1. јануара 2005. године опорезује се у складу с овим законом (став 4. истог члана Закона).

Према одредби члана 2. став 2. Правилника о утврђивању новоизграђених грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката чији је први пренос права располагања предмет опорезивања ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 105/04, у даљем тексту: Правилник) економски дељивим целинама (стан, пословни простор, гаража и др.) сматрају се делови новоизграђених грађевинских објеката из става 1. овог члана који се испоручују као посебна целина и за које се уговара посебна накнада.

Одредбом члана 3. став 1. Правилника прописано је да се новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката (у даљем тексту: објекти), у смислу члана 4. став 3. тачка 7) Закона, сматрају и објекти чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године, у делу који је изграђен од 1. јануара 2005. године, независно од степена изграђености, а који као такви могу бити предмет преноса права располагања.

Сагласно одредби члана 14. став 1. тачка 3) Закона, ако се добро испоручује без отпреме, односно превоза, промет добара настаје даном преноса права располагања на добрима примаоцу.

Пореска обавеза, у складу с одредбама члана 16. тач. 1) и 2) Закона, настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи: промет добара и услуга или наплата ако је накнада или део накнаде наплаћен пре промета добара и услуга.

Одредбом члана 23. став 2. тачка 14) Закона, која се примењује од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 61/05), тј. од 26.7.2005. године, прописано је да се први пренос права располагања на стамбеним објектима, као и власничким уделитема на тим објектима, опорезује по посебној стопи ПДВ од 8%.

Према одредби става 3. истог члана Закона, ако стицалац права располагања или власничког удела на стамбеном објекту пре истека рока од пет година од дана стицања права располагања или власничког удела промени намену стамбеног објекта, дужан је да плати разлику ПДВ између опште и посебне стопе.

Сагласно одредбама члана 42. ст. 1. и 2. Закона, обвезник је дужан да изда рачун или други документ који служи као рачун (у даљем тексту: рачун) за сваки промет добара и услуга другим обвезницима. Обавеза издавања рачуна постоји и ако обвезник наплати накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет добара и услуга (авансно плаћање), с тим што се у коначном рачуну одбијају авансна плаћања у којима је садржан ПДВ.

Одредбом члана 2. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима у којима се могу изоставити поједини подаци ("Сл. гласник РС", бр. 105/04, 140/04 и 67/05) прописано је, између осталог, да се обавеза издавања рачуна из члана 42. Закона не односи на обвезнике ПДВ за промет добара и услуга који врши лицима која нису обвезници ПДВ.

Сагласно наведеном, обвезник ПДВ који наплаћује накнаду или део накнаде пре промета добара дужан је да по основу примљеног аванса обрачуна ПДВ по стопи од 18% или 8%, којом се у моменту пријема аванса опорезује промет добара за који је извршено авансно плаћање, као и да изда рачун у складу са Законом и Правилником. У коначном рачуну који се издаје за промет добара, а у којем обвезник исказује укупан износ накнаде за извршени промет добара и услуга, укупан износ накнаде умањује се за износе авансних уплата, а износ ПДВ који је обрачунат на укупан износ накнаде умањује се за износ ПДВ који је обрачунат на износе авансних уплата.

Према томе, за грађевински објекат чија је изградња започета до 31.12.2004. године, а чији је промет извршен од 1.1.2005.

године, након завршетка објекта утврђује се вредност на дан 31. децембра 2004. године, која се опорезује порезом на пренос апсолутних права, у складу са Законом о порезима на имовину. Вредност објекта настала од 1. јануара 2005. године опорезује се у складу са Законом о ПДВ, по пореској стопи која се примењује на дан промета добра.

При томе, напомињемо да Закон о порезу на додату вредност не уређује облигационе односе између уговорних страна. Право на смањење остатка дуга услед смањења пореске стопе којом се опорезује предмет купопродајног уговора (стан) не уређује се овим законом, већ треба да буде предмет уговора закљученог између продавца и купца стана.

8. Обавеза евидентирања за ПДВ градске галерије као индиректног буџетског корисника

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2699/2005-04 од 6.2.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредбама члана 8. ст. 1. и 2. Закона, порески обвезник је лице које самостално обавља промет добара и услуга у оквиру обављања делатности, којом се сматра трајна активност произвођача, трговца или пружаоца услуга у циљу остваривања прихода, укључујући и делатности експлоатације природних богатстава, пољопривреде, шумарства и самосталних занимања.

Сматра се да обвезник обавља делатност и када је врши у оквиру пословне јединице (став 3. истог члана Закона).

Према ст. 4. и 5. истог члана Закона, обвезник је и лице у чије име и за чији рачун се врши испорука добара и пружање услуга, као и лице које врши испоруку добара, односно пружање услуга у своје име, а за рачун другог лица.

Одредбом члана 33. став 1. Закона прописано је да лице чији укупан промет добара и услуга, осим промета опреме и објекта за вршење делатности (у даљем тексту: укупан промет) у претходних 12 месеци није већи од 2.000.000 динара, односно ако при отпочињању или у току обављања делатности процени да у наредних 12 месеци неће остварити укупан промет већи од 2.000.000 динара (у даљем тексту: мали обвезник), не обрачунава ПДВ за извршен промет добара и услуга.

Мали обвезник нема право исказивања ПДВ у рачунима или другим документима, нема право на одбитак претходног пореза и није дужан да води евиденцију прописану овим законом (став 2. члана 33. Закона).

Према ст. 3 и 4. истог члана Закона, мали обвезник, који је у претходних 12 месеци остварио или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 1.000.000 динара, може се одредити за обавезу плаћања ПДВ, подношењем евиденционе пријаве прописане у складу с овим законом, надлежном пореском органу. У том случају, обавеза плаћања ПДВ траје најмање две године.

По истеку рока од две године, обвезник може да поднесе захтев за престанак обавезе плаћања ПДВ надлежном пореском органу (став 5. члана 33. Закона).

Одредбом члана 38. став 1. Закона прописано је да је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 2.000.000 динара дужан да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

У складу с наведеним законским одредбама, уколико је градска галерија обвезник ПДВ, који у претходних 12 месеци није остварио укупан промет већи од 2.000.000 динара, односно који се, у смислу одредаба члана 33. ст. 3. и 4. Закона, није определио за обавезу плаћања ПДВ, у том случају не постоји обавеза евидентирања за ПДВ.

Међутим, уколико је градска галерија обвезник ПДВ који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 2.000.000 динара, у том случају постоји обавеза евидентирања за ПДВ, тј. обавеза подношења евиденционе пријаве надлежном пореском органу у прописаном року, при чему напомињемо да обављање промета услуге за коју је Законом прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, у конкретном случају услуге из области културе, није од утицаја на постојање обавезе евидентирања за ПДВ.

9. Порески третман извођења радова у циљу реализације Пројекта рехабилитације путева LOT 11 који се финансира из средстава кредита, а на основу уговора о кредиту који је са Европском банком за обнову и развој (EBRD) закључила Републичка дирекција за путеве, при чему је Републичка дирекција за путеве ангажовала страног лице као извођача радова

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2693/2005-04 од 6.2.2006. год.)

Одредбом члана 24. став 1. тачка 16б) Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга који се врши у складу с уговорима о кредиту, односно зајму, закљученим између државне заједнице Србија и Црна Гора, односно Републике и међународне финансијске организаци-

је, односно друге државе, као и између треће стране и међународне финансијске организације, односно друге државе у којем се Република Србија појављује као гарант, односно контрагарант, ако је тим уговорима предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза.

Према одредби члана 21д став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04 ... 68/05, у даљем тексту: Правилник), пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 16б) Закона односи се на промет добара и услуга који се врши у складу с уговорима о кредиту, односно зајму, ако је тим уговорима предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза, закљученим између:

- 1) државне заједнице Србија и Црна Гора или Републике Србије и међународне финансијске организације;
- 2) државне заједнице Србија и Црна Гора или Републике Србије и друге државе;
- 3) треће стране и међународне финансијске организације, у којем се Република Србија појављује као гарант, односно контрагарант;
- 4) треће стране и друге државе, у којем се Република Србија појављује као гарант, односно контрагарант.

Одредбом става 2. истог члана Правилника прописано је да републички орган надлежан за послове трезора Републике доставља Централни списак и копије закључених уговора о кредиту, односно зајму, које је закључила Република Србије, односно у којима се Република Србија појављује као гарант или контрагарант, као и податке о износу и намени средстава који су предмет уговора о кредиту, односно зајму, а којима је предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза.

Пореско ослобођење из члана 21д став 1. овог правилника, а у складу с одредбом члана 21ђ став 1. Правилника, обвезник

може да оствари за промет добара и услуга који непосредно врши кориснику кредита, односно зајма (у даљем тексту: корисник средстава), под условом да поседује документ којим се потврђује да је промет добара и услуга према уговору о кредиту, односно зајму ослобођен ПДВ (у даљем тексту: потврда о пореском ослобођењу за кредит, односно зајам), који попуњава, потписује, оверава и издаје овлашћено лице Централне, у три примерка.

Потврда о пореском ослобођењу за кредит, односно зајам, сагласно ставу 2. члана 21ђ овог правилника, садржи:

- 1) назив, адресу и ПИБ корисника средстава;
- 2) број и датум потврде;
- 3) назив и број уговора о кредиту, односно зајму, ако је уговор заведен под одређеним бројем, као и назив и вредност пројекта који се финансира из ових средстава ако су средства кредита, односно зајма, намењена финансирању одређеног пројекта у Републици Србији;
- 4) назив, адресу и ПИБ обвезника ПДВ који врши промет добара или услуга уз пореско ослобођење;
- 5) вредност промета добара и услуга по предрачуну, односно датум и износ уплаћених авансних средстава;
- 6) потпис овлашћеног лица.

Према ставу 3. члана 21ђ Правилника, потврда о пореском ослобођењу за кредит, односно зајам издаје се на захтев корисника средстава који мора да садржи:

- 1) назив, адресу и ПИБ корисника средстава;
- 2) број и датум захтева;
- 3) назив и број уговора о кредиту, односно зајму ако је уговор заведен под одређеним бројем, као и назив и вредност пројекта који се финансира из ових средстава ако су средства кредита, односно зајма, намењена финансирању одређеног пројекта у Републици Србији;
- 4) назив, адресу и ПИБ обвезника ПДВ који врши промет добара или услуга уз пореско ослобођење;

5) вредност промета добара и услуга по предрачуну, односно датум и износ уплаћених авансних средстава;

6) потпис овлашћеног лица и печат корисника средстава.

Централа проверава да ли је уговор о кредиту, односно зајму евидентиран, издаје три примерка потврде о пореском ослобођењу за кредит, односно зајам, од којих два примерка доставља кориснику средстава, а трећи задржава за своје потребе (став 4. члана 21ђ Правилника).

Корисник средстава, у складу са ставом 5. истог члана Правилника, доставља један примерак оверене потврде о пореском ослобођењу за кредит, односно зајам обвезнику, а други задржава за своје потребе.

Приликом подношења првог захтева за издавање потврде о пореском ослобођењу за кредит, односно зајам, корисник средстава дужан је да Централни достави и податак о износу искоришћених средстава кредита, односно зајма (став 6. члана 21ђ Правилника).

Одредбом члана 21е Правилника прописано је да Централа води евиденцију о достављеним копијама уговора о кредиту, односно зајму, подацима о износу и намени средстава који су предмет уговора о кредиту, односно зајму, као и о издатим потврдама о пореском ослобођењу за кредит, односно зајам.

Сагласно наведеном, а уз испуњење свих услова прописаних Законом и Правилником, када се ради о промету добара и услуга који се финансирају из средстава кредита, на основу уговора о кредиту закљученим између ЕБРД и Републичке дирекције за путеве, пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза може да оствари обвезник ПДВ који непосредно врши промет добара и услуга кориснику кредита, у конкретном случају Републичкој дирекцији за путеве.

Наведено пореско ослобођење не односи се на обвезника ПДВ који врши промет добара и услуга лицу које је, као извођач радова, од стране корисника кредита – Републичке дирекције за

путеве ангажовано за извођење радова у оквиру реализације Пројекта рехабилитације путева LOT 11.

Одредбом члана 10. став 1. тач. 2) и 3) Закона прописано је да је порески дужник, у смислу овог закона, порески пуномоћник кога одреди страном лице које у Републици нема седиште ни сталну пословну јединицу, а које обавља промет добара и услуга у Републици, односно прималац добара и услуга, ако страном лице из тачке 2) овог става не одреди пореског пуномоћника.

У складу с наведеном законском одредбом, када корисник кредита за промет добара или услуга, у циљу реализације Пројекта рехабилитације путева LOT 11, ангажује лице које на територији Републике Србије нема седиште ни сталну пословну јединицу, у том случају, ако је место промета тих добара и услуга Република Србија, порески дужник је порески пуномоћник, односно прималац добара и услуга.

Ослобођење од обавезе плаћања ПДВ за пореског дужника – пореског пуномоћника, односно примаоца добара и услуга, у смислу одредаба Правилника, може се остварити под условима и на начин прописаним за остваривање пореског ослобођења за промет добара и услуга који врши обвезник ПДВ.

10. Обавеза плаћања пореза на додату вредност на расходована основна средства

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2771/2005-04 од 30.1.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Сагласно одредби става 4. тачка 2) истог члана Закона, са прометом добара уз накнаду изједначава се сваки други промет добара без накнаде.

Одредбом става 5. истог члана Закона прописано је, између осталог, да се сваки други промет добара из става 4. овог члана сматра прометом добара уз накнаду под условом да се ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра или њихове саставне делове може одбити у потпуности или сразмерно.

Отпис (расход) основних средстава који се врши у складу с прописима којима се уређује рачуноводство, а који се односе на амортизацију основних средстава, није предмет опорезивања ПДВ. Међутим, ако се тако отписана (расходована) средства дају без накнаде, при чему је набавка тих средстава извршена до 31. децембра 2004. године, ПДВ се обрачунава и плаћа по општој стопи ПДВ од 18% на основицу коју чини набавна цена, односно цена коштања добара у моменту промета у коју није укључен ПДВ (члан 18. ст. 1. и 2. Закона),

Када обвезник ПДВ врши промет без накнаде отписаних (расходованих) средстава набављених од 1. јануара 2005. године, ПДВ се обрачунава и плаћа по стопи од 18%, под условом да је обвезник ПДВ – поклонодавац имао право да ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра (при набавци основних средстава), одбије од ПДВ који дугује у потпуности или сразмерно. У том случају, основица за обрачун ПДВ утврђује се у складу с одредбама члана 18. ст. 1. и 2. Закона.

При томе напомињемо да се набавном ценом, као основицом за обрачун ПДВ, сматра цена по којој се таква добра (расходована основна средства) могу набавити у моменту давања без накнаде, која не садржи ПДВ.

11. Ослобађање од ПДВ промета добара и услуга, као и увоза добара, за потребе Транспортне опсерваторије за југоисточну Европу (SEETO)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02796/2005-04 од 27.1.2006. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Меморандумом између Србије и Црне Горе и Транспортне опсерваторије за југоисточну Европу – SEETO о статусу Секретаријата у Србији и Црној Гори, потписаног 6. септембра 2005. године, у члану 7. став 1. предвиђено је да ће Секретаријат бити ослобођен сваког непосредног пореза, осим за посебно пружене услуге. Секретаријат има право да увози робу за службене потребе, без ограничења и увозних такси и царина. Предмети који су увезени без такси и царина не могу бити продати у Србији и Црној Гори.

Према одредби члана 1. Анекса I Меморандума између Србије и Црне Горе и SEETO о статусу Секретаријата у Србији и Црној Гори, потписаног 27. децембра 2005. године, којим је извршена измена члана 7. став 1. овог меморандума, предвиђено је следеће: "Секретаријат ће бити изузет од било каквих пореза. Секретаријат има право да увози робу за службене потребе, без ограничења и увозних такси и царина".

Одредбама члана 24. став 1. тачка 16) подтачка (2) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за добра и услуге намењене за службене потребе међународних организација, ако је то предвиђено међународним уговором.

Према одредби члана 17. тачка 1) подтачка (2) Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза ("Сл. гласник

РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05 и 68/05, у даљем тексту: Правилник), пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 1б) Закона обвезник може да оствари за промет добара и услуга који врши међународним организацијама (у даљем тексту: носиоци права), и то за: службене потребе међународних организација, односно представништава међународних организација у Републици, ако је то предвиђено међународним уговором.

Одредбама члана 18. став 1. Правилника прописано је да пореско ослобођење из члана 17. тачка 1) овог правилника (набавка за службене потребе), обвезник може да оствари ако поседује:

1) фотокопију потврде о реципроцитету, односно документа којим се потврђује да је пореско ослобођење предвиђено међународним уговором, издатог од стране министарства надлежног за иностране послове (у даљем тексту: основна потврда);

2) оригинал службеног налога за набавку добара и услуга и увоз добара, без ПДВ, који издаје овлашћено лице носиоца права.

Службени налог из става 1. тачка 2) овог члана издаје се на Обрасцу СНПДВ – Службени налог за набавку добара и услуга и увоз добара, без ПДВ, који чини саставни део овог правилника.

Према ставу 3. истог члана Правилника, службени налог издаје се у три примерка, од којих се два дају обвезнику, а трећи задржава носилац права за своје потребе.

Одговорни представник носиоца права (шеф мисије, стални представник и др.) дужан је да, пре издавања првог службеног налога, Централу Пореске управе (у даљем тексту: Централа) достави податке о лицима овлашћеним за издавање службених налога са депонованим потписима тих лица, као и да достави обавештење о променама лица којима је дато ово овлашћење у року од 15 дана од дана настанка промене (став 4. истог члана Правилника).

Према одредби члана 7. Правилника о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза (“Сл. гласник РС“, бр. 68/05), ако се службени налог на Обрасцу СНПДВ издаје за набавку добара за која се ПДВ плаћа

при увозу добара у Републику, два примерка издатих налога дају се надлежном царинском органу, а трећи примерак задржава носилац права из члана 17. тачка 1) овог правилника за своје потребе.

У складу с наведеним одредбама Меморандума између Србије и Црне Горе и SEETO о статусу Секретаријата у Србији и Црној Гори, одредбама Закона и Правилника, ПДВ се не плаћа на промет добара и услуга, као и увоз добара, за службене потребе Секретаријата Транспортне опсерваторије за југоисточну Европу, под условом да ова организација има статус међународне организације. Наведено пореско ослобођење може се остварити почев од дана потписивања Анекса I Меморандума, тј. од 27.12.2005. године.

12. Могућност остваривања права на одбитак претходног пореза приликом набавке новог путничког аутомобила

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2/2006 од 25.1.2006. год.)

Према одредби члана 28. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу с чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга, који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана.

Према одредби члана 29. став 1. тачка 1) Закона, обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке и увоза путничких аутомобила, мотоцикала, пловних објеката и ваздухоплова, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, као и изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга, које су повезане с коришћењем ових превозних средстава.

Одредбом става 2. истог члана Закона прописано је да, изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, обвезник има право на одбитак претходног пореза ако превозна средства и друга добра користи искључиво за обављање делатности промета и изнајмљивања наведених превозних средстава и других добара, као и превоза лица и добара или обуку возача за управљање наведеним превозним средствима.

У складу с наведеним законским одредбама, обвезник који путнички аутомобил не користи искључиво за обављање делатности из става 2. члана 29. Закона нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке путничког аутомобила.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Порески третман улагања из члана 50а Закона о порезу на добит предузећа у периоду док се не испуне кумулативни услови за право на порески подстицај

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 430-07-00017/2006-04 од 13.2.2006. год.)

Чланом 50а Закона о порезу на добит предузећа (“Сл. гласник РС”, бр. 25/01 ... 84/04 – у даљем тексту: Закон) прописано је да се порески обвезник који уложи у своја основна средства, односно у чија основна средства друго лице уложи више од 600 милиона динара, који та средства користи у регистрованој делатности у Републици и у периоду улагања додатно запосли на неодређено време најмање 100 лица, ослобађа пореза на добит предузећа у периоду од десет година сразмерно том улагању.

Пореско ослобођење примењује се по испуњењу наведених услова од прве године у којој је остварена опорезива добит.

Улагање од преко 600 милиона динара за остваривање права на подстицај, у смислу члана 50а Закона, не мора се извршити у првој години, нити је ограничено време улагања.

У периоду док се не испуне услови за порески подстицај из члана 50а Закона обвезник има право да за до тада извршени износ улагања у основна средства користи порески кредит у складу с чланом 48. Закона (одношењем Обрасца ПК).

Када испуни кумулативне услове из члана 50а Закона, обвезник може да пређе на коришћење веће пореске олакшице прописане овим чланом Закона, при чему није у смислу Закона да у истом пореском периоду за иста основна средства истовремено користи и олакшицу из члана 48. (преостали износ пореског кредита) и олакшицу из члана 50а Закона.

За набављена основна средства за која не користи олакшицу из члана 50а Закона, обвезник може, уколико испуњава прописане услове, користити пореску олакшицу из члана 48. Закона.

2. Да ли се увећање опште исправке вредности друштава за осигурање признаје у пореском билансу осигуравајућих друштава – обвезника пореза на добит предузећа?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00019/2006-04 од 13.2.2006. год.)

Чланом 22а Закона о порезу на добит предузећа (“Сл. гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 43/03 и 84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се на терет расхода у пореском билансу банака и других финансијских организација признаје увећање опште исправке вредности, утврђене у складу с прописима Народне банке Србије, као разлика износа ове исправке на крају и на почетку пореске године, односно у периоду израде пореског биланса.

Према члану 7. Закона, за утврђивање опорезиве добити признају се расходи у износима утврђеним билансом успеха, у складу са МРС и прописима којима се уређује рачуноводство, осим расхода за које је овим законом прописан други начин утврђивања.

Према томе, сматрамо да се, у смислу Закона, увећање опште исправке вредности друштава за осигурање, извршено у складу с прописима којима се уређује рачуноводство, МРС и

прописима Народне банке Србије, признаје у пореском билансу осигуравајућих друштава – обвезника пореза на добит предузећа.

3. Порески третман исправке вредности појединачних потраживања, односно исправке вредности имовине обвезника садржане у краткорочним потраживањима и пласманима

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 430-07-00018/2006-04 од 13.2.2006. год.)

Чланом 16. став 2. Закона о порезу на добит предузећа (“Сл. гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 43/03 и 84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се на терет расхода признаје исправка вредности појединачних потраживања ако је од рока за њихову наплату прошло најмање 60 дана.

Према члану 22в Закона, не признају се на терет расхода у пореском билансу расходи настали по основу обезвређивања имовине који се утврђују као разлика између набавне цене имовине утврђене у складу с овим законом и њене процењене надокнадиве вредности, осим у случају оштећења услед више силе.

Према томе, расходи настали по основу обезвређивања имовине, односно обезвређивања имовине за коју се може вршити обезвређивање у складу с рачуноводственим прописима и МРС (стална имовина – биолошка средства, нематеријална улагања, земљиште, грађевински објекти, постројења и опрема, дугорочна финансијска имовина и др.; залихе – материјала, робе и др.), не признају се у пореском билансу. Међутим, када се ради о исправци вредности појединачних потраживања, односно исправци вредности (обезвређењу) имовине обвезника садржане у краткорочним потраживањима и пласманима, исправка вредности тог дела имовине може се признати као исправка вредности појединачних потраживања, у складу с чланом 16. став 2. Закона.

4. Утврђивање вредности за пореске сврхе појединачног сталног средства у случају продаје, као и у случају поклањања

(Мишљење Министарства финансија, бр. 110-00-00023/2006-04 од 13.2.2006. год.)

Чланом 4. став 2. Правилника о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе ("Сл. гласник РС", бр. 116/04) прописано је да се амортизација сталних средстава разврстаних у групе од II до V обрачунава применом прописане стопе, у првој години на набавну вредност, а у наредним годинама на износ неотписане вредности сталних средстава групе утврђене на крају претходне године, увећане за вредност прибављених и умањене за вредност отуђених сталних средстава из те групе током године.

Према томе, у случају продаје сталног средства сврстаног у неку од група од II до V, вредност отуђеног појединачног средства за коју се умањује салдо групе једнака је продајној вредности тог средства, с обзиром да неотписана вредност појединачног средства није позната, јер се евидентира само неотписана вредност одговарајуће групе.

У случају кад је стално средство из групе II до V дато на поклон, расходовано или на други начин отуђено без накнаде, сматрамо да салдо групе у којој се то средство налазило треба умањити по тржишној вредности отуђеног средства, односно по вредности која би се добила продајом тог средства.

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Обавезност доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права, односно порезу на наслеђе и поклон, за упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-03019/2005-04 од 20.2.2006. год.)

Одредбом члана 38а Закона о порезима на имовину (“Сл. гласник РС”, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама не може вршити без доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права, односно о плаћеном порезу на наслеђе и поклон.

С тим у вези, када постоји пореска обавеза на пренос апсолутних права, по њеном плаћању надлежни порески орган издаје одговарајући доказ о томе.

У том смислу, уколико се тврди да је порез по основу преноса права својине на земљишту плаћен 1948. године, потребно је надлежном пореском органу доставити одговарајући доказ (решење о утврђивању пореза по том основу из 1948. године, доказ да је утврђени порез плаћен).

Без доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права не може се вршити упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама, независно од разлога због којих лице (које има правни интерес да се упис изврши) тај доказ не може да пружи надлежном органу који врши упис (нпр. пореска обавеза није пријављена и у вези с тим није утврђена, пореска обавеза је утврђена, али није плаћена ...).

2. Обавеза подношења пореске пријаве за објекат изграђен без прописане инвестиционо-техничке документације, за који није издата употребна дозвола, који се не користи, али је у претежном делу оспособљен за коришћење

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00012/2006-04 од 16.2.2006. год.)

Према одредби члана 10. Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01 ...135/04) обавеза по основу пореза на имовину настаје даном стицања права, односно даном почетка коришћења, даном оспособљавања, даном издавања употребне дозволе или даном омогућавања коришћења имовине на други начин.

Код непокретности – објекта изграђеног без прописане инвестиционо-техничке документације, за који из тог разлога није издата употребна дозвола, који се не користи, али је у претежном делу (од око 60%) оспособљен за коришћење, сматрамо да је пореска обавеза настала даном омогућавања коришћења те имовине – објекта.

Наиме, право је, али не и обавеза, пореског обвезника да објекат на коме је власник, који је оспособљен за коришћење (у целини или делимично), користи или не.

Према томе, за ту имовину постоји обавеза подношења пореске пријаве пореском органу надлежном према месту непокретности.

3. Порез на пренос апсолутних права по основу експропријације непокретности

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01744/2005-04 од 9.2.2006. год.)

Према одредби члана 23. став 1. тачка 7) Закона о порезима на имовину (“Сл. гласник РС”, бр. 26/01 ... 135/04) порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права на експроприсаној непокретности, ако се експропријација врши ради изградње стамбених или привредних објеката.

Преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а Закона).

Према мишљењу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде бр. 325-00-1284/2005-07 од 30.11.2005. године “привредним објектима могу се сматрати бунари из којих се захвата вода ради обављања привредних делатности, у складу с одредбама прописа који уређују област класификације привредних делатности”.

Дакле, ако се експропријација непокретности врши ради проширења и санације изворишта за водоснабдевање – бунара из којих се захвата вода ради обављања привредних делатности у складу с одредбама прописа који уређују област класификације привредних делатности, порез на пренос апсолутних права се плаћа.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

4. Да ли се приликом замене старог стана за стан у новоградњи (у сивој фази, на кога је инвеститор платио ПДВ) плаћа порез на пренос апсолутних права на разлику вредности и по којој стопи?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-01-00011/2006-04 од 8.2.2006. год.)

У Републици Србији је од 1. јануара 2005. године у примени Закон о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) којим је као предмет опорезивања прописан први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката (члан 4. став 3. тачка 7) Закона).

С тим у вези, одредбом члана 24а Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Према одредби члана 23. тачка 1), а у вези с чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину, порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса права својине на непокретности уз накнаду.

Кад се једно право на непокретности на територији Републике Србије размењује за друго истородно апсолутно право на непокретности на тој територији, пореску основицу чини разлика тржишних вредности права која се размењују (члан 28. Закона).

Према томе, када се врши размена права својине на непокретности – стану на којем је већ вршен пренос права располагања ("стари стан") за право својине на стану изграђеном после 1. јануара 2005. године на који се плаћа порез на додату вредност (на први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тог објекта у смислу закона којим се уређује порез на додату вредност,

који изврши обвезник ПДВ у оквиру обављања делатности), порез на пренос апсолутних права плаћа се ако је тржишна вредност “старог стана“ већа од тржишне вредности “новог“ стана, уз услов да се обе непокретности налазе на територији Републике Србије.

Када се апсолутно право преноси по основу уговора о размени између два лица, обвезник пореза на пренос апсолутних права је преносилац права веће тржишне вредности (члан 25. став 6. Закона).

Стопа пореза на пренос апсолутних права на пренос права својине на стану износи 5%.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе, на основу пружених доказа, у сваком конкретном случају утврђује надлежни порески орган.

5. Обавеза плаћања пореза на пренос апсолутних права у случају када је купац уговором преузео обавезу да плати тај порез

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00112/2006-04 од 6.2.2006. год.)

1. Сагласно одредби члана 23. тачка 1), а у вези с чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину (“Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... 135/04), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса права својине на непокретности уз накнаду.

Дакле, на пренос права својине на стану по основу уговора о купопродаји извршен 2003. године плаћа се порез на пренос апсолутних права.

2. Обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из чл. 23. и 24. Закона (члан 25. став 1. Закона).

Лице на које је пренето апсолутно право које се уговором обавезало да плати порез на пренос апсолутних права јемчи солидарно за плаћање тог пореза (члан 42. став 2. Закона).

Према томе, ако је купац уговором преузео обавезу да плати порез на пренос апсолутних права, купац је солидарни јемац за плаћање тог пореза, а не порески обвезник.

У том смислу, нема основа да купац оствари право на ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права, с обзиром да је он својом вољом преузео измирење пореске обавезе која му Законом није установљена, па ни из разлога тешке материјалне ситуације.

6. Порески третман закупа стана облигационоправног карактера, закљученог на одређено време за период до једне године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00051/2006-04 од 2.2.2006. год.)

Према одредби члана 2. став 1. тач. 1) и 5) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04) порез на имовину плаћа се, између осталог, на право својине односно на право закупа стана или стамбене зграде у складу са законом којим је уређено становање, за период дужи од једне године или на неодређено време.

Обвезник пореза на имовину је правно и физичко лице које је ималац тих права на непокретности које се налазе на територији Републике Србије (члан 4. став 1. Закона).

Дакле, код закупа стана облигационоправног карактера, закљученог на одређено време за период до једне године, порез на имовину плаћа се на право својине, а обвезник пореза на имовину је ималац права својине (у конкретном случају Фонд за социјално осигурање војних осигураника), а не купац стана.

7. Утврђивање основице пореза на поклон када је предмет уговора о поклону пренос права коришћења на земљишту, као и пренос права својине на непокретностима односно објектима који су, у међувремену, порушени

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00502/2005-04 од 23.12.2005. год.)

Одредбом члана 14. став 1. Закона о порезима на имовину (“Сл. гласник РС”, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се порез на наслеђе и поклон плаћа на права на непокретности из члана 2. став 1. тач. 1) до 5) Закона (право својине, право плодуживања, право употребе и право становања, право временског коришћења (тајм-шеринг) и право закупа стана или стамбене зграде у складу са законом којим је уређено становање, за период дужи од једне године или на неодређено време), које наследници, односно поклонопримци наслеђују, односно приме на поклон.

Порез на наслеђе и поклон плаћа се и на наслеђе и поклон права коришћења градског грађевинског, односно јавног грађевинског земљишта или осталог грађевинског земљишта у државној својини, независно од површине наслеђене или на поклон примљене непокретности (члан 14. став 2. Закона).

Поклоном, у смислу Закона о порезима на имовину, не сматра се пренос без накнаде права на непокретностима и покретним стварима из ст. 1. до 4. овог члана на који се плаћа ПДВ, у складу с прописима којима се уређује ПДВ, независно од постојања уговора о поклону (члан 14. став 6. Закона).

Основица пореза на поклон је тржишна вредност на поклон примљене имовине, на дан настанка пореске обавезе, коју утврђује надлежни порески орган (члан 16. став 2. Закона).

Одредбом члана 9. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији (“Сл. гласник РС”, бр. 80/02 ... 85/05) прописано је да се пореске чињенице утврђују према њиховој економској суштини.

Дакле, постојање предмета опорезивања у смислу члана 14. Закона о порезима на имовину нужна је претпоставка за утврђивање и наплату пореза на наслеђе и поклон.

Према томе, имајући у виду да из расположиве документације произилази да су објекти (на којима се уговором о поклону преноси право својине на поклонопримца) порушени пре закључења конкретног уговора, односно да у моменту његовог закључења нису ни постојали, сматрамо да не постоји могућност утврђивања пореске обавезе на наслеђе и поклон у односу на поклон тих објеката.

С тим у вези, сматрамо да основица пореза на наслеђе и поклон у конкретном случају јесте тржишна вредност на поклон примљене имовине – права коришћења на предметном земљишту, на дан закључења уговора о поклону, коју утврђује надлежни порески орган.

Напомињемо да Министарство финансија није надлежно да цени правну ваљаност уговора који представљају правни основ за промет непокретности.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе, на основу пружених доказа, у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

8. Порески третман поклона UNICEF-у за остварење програма “Школе без насиља”

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02962/2005-04 од 21.12.2005. год.)

Према одредби члана 14. став 3. Закона о порезима на имовину (“Сл. гласник РС”, бр. 26/01, 80/02 и 135/04) порез на

наслеђе и поклон плаћа се и на наслеђени, односно на поклон примљени готов новац, штедне улоге, депозите у банкама, новчана потраживања, права интелектуалне својине, уделе у правном лицу, хартије од вредности, право својине на употребљаваном моторном возилу, употребљаваном пловном објекту, односно употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон, осим државног и друге покретне ствари.

Поклоном, у смислу овог закона, не сматра се пренос без накнаде права на непокретностима и покретним стварима из ст. 1. до 4. овог члана на који се плаћа порез на додату вредност, у складу с прописима којима се уређује порез на додату вредност, независно од постојања уговора о поклону (члан 14. став 6. Закона).

Према одредби члана 20. Закона, порез на наслеђе и поклон не плаћа се на новац, права, односно ствари из члана 14. став 3. Закона, уколико је појединачна тржишна, односно номинална вредност предмета опорезивања, односно његов појединачни износ мањи од 9.000 динара.

Према томе, на поклон (на који се не плаћа порез на додату вредност у складу са законом којим се уређује ПДВ) се плаћа порез на поклон када појединачна тржишна, односно номинална вредност предмета опорезивања, односно његов појединачни износ није мањи од 9.000 динара, осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење.

Одредбом члана 21. став 1. тачка 5) Закона прописано је да порез на наслеђе и поклон не плаћа фонд и фондација, на наслеђену или на поклон примљену имовину која служи искључиво за намене за које су фонд и фондација основани.

Дакле, када фонд прими поклон, порез на наслеђе и поклон се не плаћа у случају да је тај фонд уписан у прописани регистар фондација односно фондова који води Министарство културе, о

чему то министарство доноси одговарајуће решење сагласно Закону о задужбинама, фондацијама и фондовима (“Сл. гласник РС”, бр. 59/89), уз услов да конкретан поклон фонд прима ради остварења циљева због којих је основан.

Обвезник пореза на наслеђе и поклон који на поклон прими предмет опорезивања из члана 14. став 3. Закона јесте резидент Републике за предмет који се налази на територији Србије и Црне Горе или у иностранству (члан 15. став 2. Закона). Дакле, поклонодавац није обвезник пореза на наслеђе и поклон.

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман давања путничког односно службеног аутомобила на лично коришћење запосленом

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-809/2006-04 од 17.2.2006. год.)

Одредбом члана 14. став 1. Закона о порезу на доходак грађана ("Сл. гласник РС", бр. 24/01, 80/02 и 135/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да се примања у облику бонова, новчаних потврда, акција, осим акција стечених у поступку својинске трансформације, или робе, чињењем или пружањем погодности, опраштањем дуга, као и покривањем расхода обвезника новчаном надокнадом или непосредним плаћањем, сматрају зарадом у смислу члана 13. Закона.

Примањем по основу чињења или пружања погодности у смислу члана 14. став 1. Закона сматра се и коришћење службеног возила и другог превозног средства у приватне сврхе, сагласно члану 14а став 1. тачка 1) Закона.

Вредност наведеног примања месечно, за сваки започети календарски месец коришћења возила, представља износ у висини 1% тржишне вредности службеног возила и другог превозног средства које се користи у приватне сврхе, према подацима надлежне организације са стањем на дан 31. децембра године која

претходи години у којој се то возило користи у приватне сврхе, сагласно ставу 2. члана 14а Закона.

Основицу пореза на зараде чини вредност наведеног примања увећана за обавезе јавних прихода које из зараде плаћа запослени. Тако утврђена основица пореза на зараде умањује се за новчана плаћања која запослени врше послодавцу у вези са оствареним примањем, сагласно ст. 2. до 5. члана 14. Закона.

Сагласно наведеним законским одредбама, давање службеног аутомобила или другог превозног средства на лично коришћење у приватне сврхе, као и плаћање трошкова горива и одржавања аутомобила, у конкретном случају, сматрају се примањем по основу чињења или пружања погодности у смислу чл. 14. и 14а Закона и подлежу опорезивању порезом на доходак грађана на зараде.

У случају када запослени за коришћење службеног аутомобила у приватне сврхе, у складу са уговором, односно општим актом послодавца, плаћа послодавцу накнаду из своје нето зараде, тј. зараде из које су плаћени порез и доприноси, та накнада не подлеже плаћању пореза на доходак грађана.

Сматрамо да би питање коришћења службеног аутомобила у приватне сврхе требало да буде уређено општим актом послодавца (колективни уговор, правилник и др.), односно уговором између послодавца и запосленог.

Иначе, приходи по основу зараде из чл. 14. и 14а Закона укључују се у основицу годишњег пореза на доходак грађана, уколико су били предмет опорезивања при остваривању прихода у календарској години за коју се утврђује годишњи порез на доходак грађана.

Доходак за опорезивање годишњим порезом чини збир наведених прихода из члана 87. став 3. Закона, уколико је тај збир за физичко лице – резидента већи од четвороструког, односно за странца – резидента већи од десетоструког износа просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици у години за коју се утврђује порез, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике.

Годишњи порез на доходак грађана плаћа се по стоји од 10%, по члану 89. Закона.

2. Порески третман отпремнине односно новчане накнаде која се исплаћује запосленом по основу споразумног престанка радног односа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-5/2006-04 од 13.2.2006. год.)

Законом о порезу на доходак грађана (“Сл. гласник РС”, бр. 24/01, 80/02 и 135/04, у даљем тексту: Закон), у члану 2, прописано је да се порез на доходак грађана плаћа на приходе из свих извора, сем оних коју су посебно изузети тим законом.

Чланом 9. став 1. тач. 18) до 20) Закона прописано је да се не плаћа порез на доходак грађана на примања остварена по основу отпремнине код одласка у пензију (тачка 18), отпремнине, односно новчане накнаде код престанка потребе за радом запосленог услед технолошких, економских или организационих промена (тачка 19) и код једнократне новчане накнаде која се исплаћује лицу коме престаје радни однос у процесу реструктурирања предузећа и припреме за приватизацију, стечај и ликвидацију у складу са Социјалним програмом који је донела Влада РС (тачка 20).

За новчану накнаду односно отпремнину коју послодавац исплаћује запосленом по основу споразумног престанка радног односа, у складу с одредбом члана 177. Закона о раду (“Сл. гласник РС”, бр. 24/05 и 61/05), Законом није прописано изузимање од плаћања пореза на доходак грађана. То значи да накнада коју по том основу оствари запослени подлеже плаћању пореза на доходак грађана на зараде, у складу са чл. 13. и 14. Закона.

Порез на доходак грађана на зараде плаћа се по стопи од 14% на основицу коју чини исплаћена односно остварена зарада, сагласно члану 16. Закона.

Имајући у виду наведено, као и мишљење Министарства за рад и запошљавање бр. 011-00-565/2003-02 од 1. октобра 2003. године, према којем таква исплата има карактер другог примања које чини зараду запосленог, примање по том основу подлеже плаћању пореза на доходак грађана на зараде, као и доприноса за обавезно социјално осигурање у складу с одредбама чл. 7. до 9, 13, 36, 41, 44, и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање (“Сл. гласник РС”, бр. 84/04 и 61/05).

Зараде, као и други приходи који су предмет опорезивања порезом на доходак грађана приликом њиховог остваривања (умањени за плаћени порез и доприносе), ако заједно с приходима по другим основама који улазе у основицу годишњег пореза прелазе прописани неопорезиви износ, подлежу плаћању и годишњег пореза на доходак грађана (на износ изнад неопорезивог износа), као додатног пореза, у складу с чланом 87. до 89. Закона.

Годишњи порез на доходак грађана плаћа се по стопи од 10%.

3. Примена чл. 87. до 89. и члана 117. Закона о порезу на доходак грађана код утврђивања годишњег пореза на доходак грађана за 2005. годину

(Објашњење Министарства финансија, бр. 414-00-20/2006-04 од 2.2.2006. год.)

1. Неопорезиви износи и лични одбити

У складу с одредбама члана 87. ст. 1. и 2. и члана 88. Закона о порезу на доходак грађана ("Сл. гласник РС", бр. 24/01, 80/02 и 135/04, у даљем тексту: Закон), годишњи порез на доходак грађана плаћају физичка лица, и то:

– резиденти који су у календарској години остварили доходак већи од четвороструког износа просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици у години за коју се утврђује порез, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике (у даљем тексту: просечна годишња зарада);

– странци резиденти и резиденти упућени на рад у иностранство који су у календарској години остварили доходак већи од десетоструког износа просечне годишње зараде.

Обвезник годишњег пореза на доходак грађана има право на личне одбитке који износе:

– за пореског обвезника – 40% од просечне годишње зараде;

– за издржаваног члана породице – 15% од просечне годишње зараде, по члану.

Укупан износ личних одбитака не може бити већи од 50%дохотка за опорезивање.

Ако су два или више чланова породице обвезници годишњег пореза на доходак грађана, одбитак за издржаване чланове породице може остварити само један обвезник.

Сагласно томе, с обзиром да према податку Републичког завода за статистику, објављеном у “Сл. гласнику РС”, бр. 8/06, просечна годишња зарада за 2005. годину износи 306.168 динара, неопорезиви износи дохотка и лични одбици су следећи:

1.1. Неопорезиви износ дохотка:

- за физичка лица резиденте – 1.224.672 динара;
- за странца резидента запосленог код резидентног лица или у сталној пословној јединици нерезидентног лица и за резидента упућеног у иностранство ради обављања послова за резидентно правно лице из члана 17. Закона – 3.061.680 динара.

1.2. Лични одбици:

- за пореског обвезника – 122.467 динара;
- за издржаваног члана породице, по члану – 45.925 динара.

2. Пореска стопа

Према одредби члана 89. Закона, годишњи порез на доходак грађана за 2005. годину плаћа се по стопи од 10%.

3. Приходи који се опорезују

Према одредби члана 87. став 3. Закона, предмет опорезивања годишњим порезом на доходак грађана су приходи који су исплаћени односно остварени у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2005. године, независно на који се период исплате односе, по следећим основама:

- 1) зарада – чл. 13. до 14б Закона;
- 2) опорезиви приходи од самосталне делатности – чл. 33. и 40. Закона;
- 3) опорезиви приходи од ауторских и сродних права и права индустријске својине – чл. 55. и 60. Закона;
- 4) опорезиви приходи од непокретности – чл. 68. и 70. Закона;
- 5) опорезиви приходи од давања у закуп покретних ствари – члан 82. ст. 3. до 5. Закона;

- б) опорезиви приходи од осигурања лица – члан 84. став 2. Закона;
- 7) опорезиви приходи спортиста и спортских стручњака из члана 84а Закона;
- 8) опорезиви други приходи – члан 85. Закона;
- 9) приходи по основама из тач. 1) до 8) овог става, остварени и опорезовани у другој држави чланици односно другој држави.

4. Умањење за плаћени порез и доприносе за обавезно социјално осигурање

Према одредби члана 87. став 4. Закона, зарада, опорезиви приходи од ауторских и сродних права и права индустријске својине, опорезиви приход спортиста и спортских стручњака и опорезиви други приходи из члана 85. Закона умањују се за порез и доприносе за обавезно социјално осигурање плаћене у Републици на терет лица које је остварило зараду односно опорезиве приходе, а сви остали опорезиви приходи који су предмет опорезивања годишњим порезом умањују се за порез плаћен на те приходе у Републици.

Приходи остварени и опорезовани у другој држави чланици односно у другој држави умањују се за порез плаћен у тој другој држави чланици, односно другој држави.

5. Подношење пореске пријаве

Пореска пријава за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана подноси се на Обрасцу ППДГ-5 прописаном чланом 6. Правилника о обрасцима пореских пријава за утврђивање пореза на приходе грађана (“Сл. гласник РС”, бр. 7/04).

У образац пореске пријаве ППДГ-5 не уносе се опорезиви приходи од капитала остварени по основу дивиденди и удела у добити из члана 63. Закона, с обзиром да нису опорезиви годишњим порезом на доходак грађана, сагласно члану 87. став 3. Закона.

Пореска пријава на Обрасцу ППДГ-5 подноси се најкасније до 15. марта 2006. године.

ТАКСЕ

1. Да ли је Завод за заштиту природе Србије ослобођен од плаћања републичких административних такси приликом регистрације службених моторних возила?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 434-02-00002/2006-04 од 27.1.2006. год.)

Одредбом члана 18. тачка 4) Закона о републичким административним таксама ("Сл. гласник РС", бр. 43/03 ... 61/05) прописано је да се ослобађају плаћања таксе установе основане од стране Републике, аутономне покрајине и локалне самоуправе.

Дакле, ако је Завод за заштиту природе Србије установа основана од стране Републике, онда је, у складу с чланом 18. тачка 4) Закона о републичким административним таксама, ослобођен од плаћања републичке административне таксе приликом регистрације службених моторних возила.

АКЦИЗЕ

1. Могућност ослобађање од плаћања акцизе на акцизне производе који се дистрибуирају купцима са територије АП Косово и Метохија

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-171/2006-04 од 16.2.2006. год.)

Одредбом члана 3. став 1. Закона о акцизама (“Сл. гласник РС“, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05 и 101/05 – др. закон, у даљем тексту: Закон) прописано је да обавеза по основу акцизе настаје када су акцизни производи произведени у Републици Србији и када су увезени у Републику Србију.

При томе, обавеза обрачуна акцизе, сагласно члану 21. ст. 1. и 2. Закона, настаје у моменту стављања акцизних производа у промет.

Стављањем у промет акцизних производа сматра се:

- 1) свако отпремање акцизних производа из производног

погона од стране произвођача акцизних производа за које нема акцизну дозволу;

2) свако отпремање акцизних производа из акцизних складишта, осим отпремања у сопствено друго акцизно складиште;

3) исказивање мањка производа у акцизном складишту, односно складишту које нема статус акцизног складишта, осим мањка који се може правдати вишом силом;

4) исказивање расхода (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене прописом који доноси Влада Републике Србије.

У складу с наведеним, када је реч о промету акцизних производа са АП Косово и Метохија (нпр. пиво), нема законских могућности да овај промет буде ослобођен плаћања акцизе. Изузетно, одредбом члана 396 став 2. Закона, прописано је да за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН бр. 1244 обвезник акцизе – произвођач деривата нафте који прода деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1) и 2) овог закона купцима са територије АП Косово и Метохија може остварити рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте, под условом да има доказ да су продати деривати нафте плаћени и отпремљени на територију АП Косово и Метохија, као и доказ да је на те деривате нафте плаћен прописан износ акцизе. Рефакција плаћене акцизе на деривате нафте (све врсте моторног бензина и све врсте дизел горива) може се остварити на начин и под условима прописаним Правилником о

ближим условима, начину и поступку остваривања права на рефракцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1) и 2) Закона о акцизама који су продати купцима са територије АП Косово и Метохија (“Сл. гласник РС”, бр. 54/05).

ЦАРИНЕ

1. Могућност увоза аутомобила од стране инвалидног лица са 80% телесног оштећења које добија на поклон из иностранства половно путничко возило марке Opel Astra-S Cara, година производње 1991.

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00054/2006-17 од 27.2.2006. год.)

Чланом 192. став 1. тачка 11а) Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/2003 и 61/2005) предвиђено је да су ослобођене од плаћања увозних дажбина особе са инвалидитетом са телесним оштећењем од најмање 70%, војни инвалиди од прве до пете групе, цивилни инвалиди рата од прве до пете групе, слепа лица, лица оболела од дистрофије или сродних мишићних и неуромишићних обољења, од параплегије и квадриплегије, церебралне и дечије парализе и од мултиплекс склерозе, родитељи вишеструко оме-

тене деце, која су у отвореној заштити, односно о којима родитељи непосредно брину – на путничке аутомобиле које унесу или приме из иностранства за личну употребу.

Међутим, чланом 4. Уредбе о увозу моторних возила (“Сл. гласник РС”, бр. 106/05), којом се прописују ближи услови за увоз моторних возила у Републику Србију, поред осталог, предвиђено је да може да се увезе возило које је произведено у складу с условима прописаним нормом “Еуро 3”, и то да:

- 1) издувна емисија возила задовољава границе емисије дефинисане правилима – UN/ECE Правилником, и
- 2) ниво буке возила задовољава границе дефинисане правилима којима је прописан највиши дозвољени ниво буке UN/ECE Правилником.

Контролу испуњености наведених услова врши надлежни царински орган у спровођењу одговарајућег царинског поступка, и то:

- 1) прегледом возила;
- 2) увидом у његова пратећа документа, и
- 3) упоређењем возила и пратећих докумената са техничком спецификацијом за тај тип возила.

Ако се контролом на наведени начин не може утврдити да возило испуњава услове прописане нормом “Еуро 3”, контрола испуњености тих услова врши се у складу с одредбом члана 10. Уредбе о хомологацији возила (“Сл. лист СРЈ”, бр. 51/98) и условима које утврди Завод за стандардизацију.

На основу изнетог и према увиду у документа приложена уз захтев, не постоји основ да захтев буде позитивно решен.

2. Право страног лица са седиштем у иностранству да учествује у царинском поступку

(Мишљење Министарства финансија, бр. 483-00-218/2005-17 од 16.2.2006. год.)

На страна лица која на територији Републике увозе односно са територије Републике извозе робу примењују се прописи који се примењују на домаћа лица (члан 15. став 1. Закона о спољнотрговинском пословању, "Сл. гласник РС", бр. 101/2005). Страно лице, у смислу овог закона, је правно лице са седиштем у иностранству, страно физичко лице и домаћи држављанин са пребивалиштем односно боравиштем у иностранству дужим од годину дана (члан 7. став 2. Закона о спољнотрговинском пословању).

Имајући у виду наведено, није спорно да страна лица имају право обављања спољнотрговинског посла увоза и извоза под истим условима као и домаћа лица.

Међутим, чланом 14. Закона о спољнотрговинском пословању прописано је да је извоз робе уношење, слање, односно испорука робе са територије Републике на територију друге

државе, у складу са царинским прописима Републике. Такође, увоз робе је уношење, допремање односно испорука робе са територије друге државе на територију Републике, у складу са царинским прописима Републике.

Имајући у виду наведено, као и одредбе члана 5. Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/03, 61/05 и 85/05), Министарство сматра да не постоји неусаглашеност поменутих законских одредаба, односно став овог министарства је да страном лице са седиштем у иностранству не може, у смислу одредаба Царинског закона, да учествује у царинском поступку.

ЈАВНИ РАСХОДИ

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Да ли се, у смислу члана 98. став 1. тачка 9) Закона о јавним набавкама, поверавање израде Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године сматра услугом на коју се Закон о јавним набавкама не примењује?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-53/2006-08 од 7.2.2006. год.)

Одредбом члана 98. тачка 9) Закона о јавним набавкама ("Сл гласник РС", бр. 39/02, 43/03 и 55/04) утврђено је да се одредбе овог закона не односе на услуге истраживања и развоја (осим у случају када резултате истраживања наручилац користи искључиво за своје потребе) под условом да трошкове ових услуга сноси у потпуности наручилац.

Под услугама истраживања и развоја, у смислу наведене одредбе, сматра се предузимање радњи на основу којих се може доћи до нових сазнања у одређеним областима, а та сазнања нису од значаја само за наручиоца набавке, већ су од значаја за целу државу, а могу бити и од ширег значаја, јер ће допринети развоју и напретку у области у којој је истраживање вршено. Те радње тј. услуге треба да буду веома сложене природе тако да их могу предузимати само лица која су се истакла у тој области (експерти).

Под истраживањем и развојем не може се сматрати прикупљање и систематизовање већ познатих чињеница и података или утврђивање нових чињеница и података за које није потребно ангажовање експерата или доношење планова на бази већ поз-

натих чињеница и података, без обзира што то прикупљање и систематизовање података или утврђивање нових чињеница и података или доношење планова може допринети развоју и напретку у одређеној области.

С тим у вези, мишљења смо да ако се у конкретном случају врши набавка услуга које одговарају описаним услугама, Закон о јавним набавкама се, сходно члану 98. тачка 9), не примењује.

Ако се врши набавка услуга које представљају прикупљање и систематизовање већ познатих чињеница и података или утврђивање нових чињеница и података за које није потребно ангажовање експерата или доношење планова на бази већ познатих чињеница и података, односно доношење планова на бази чињеница и података које нису морале бити утврђене од стране експерата, такве набавке не могу се сматрати услугама истраживања и развоја у смислу члана 98. тачка 9) Закона о јавним набавкама, у ком случају се набавке таквих услуга врше у складу са Законом о јавним набавкама.

Такође, треба имати у виду да се чланом 98. Закона уређују изузеци од правила да се набавке услуга врше у складу с процедурама утврђеним Законом о јавним набавкама, те у том смислу одредбу тачке 9) овог члана треба рестриктивно примењивати.

2. Да ли се јавна набавка добара која се финансира из средстава Европске агенције за реконструкцију и програма “Exchange“-донације за коју донатор захтева да буде искључиво европског порекла може спровести под тим условима?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-66/2006-08 од 7.2.2006. год.)

Према Закону о донацијама и хуманитарној помоћи (“Сл. лист СРЈ“, бр. 53/2001, 61/2001 и 36/2002) државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране

хуманитарне организације могу примати донације и хуманитарну помоћ.

Донације и хуманитарна помоћ, у смислу Закона, могу бити у роби, осим робе која је Законом изузета, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

Према Закону о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) појам наручиоца, тј. субјекта који је у обавези да јавне набавке врши у складу с процедурама Закона о јавним набавкама није дефинисан с обзиром на извор финансирања јавне набавке. Из тога произлази да је субјект који је одредбама члана 3. Закона одређен као наручилац дужан да поступке јавне набавке спроводи у складу с процедурама утврђеним Законом, без обзира из којих средстава се конкретна јавна набавка финансира.

У случају када се јавна набавка финансира из средстава добијених из донације и хуманитарне помоћи и из средстава остварених реализацијом хартија од вредности и по основу коришћења уступљених права, примена Закона о јавним набавкама зависи од садржине уговора о донацији, односно да ли је уговором о донацији регулисано да ће се поступак јавне набавке која се финансира из средстава донације спровести према одређеним процедурама јавних набавки или уговором о донацији то питање није регулисано.

Ако је уговором о донацији прецизирано да ће се поступак јавне набавке, за коју су средства добијена из донације и хуманитарне помоћи или остварена реализацијом хартија од вредности и по основу коришћења уступљених права, спровести према одређеним процедурама (националне процедуре земље донатора или процедуре које захтева Светска банка, Европска банка), мишљења смо да у том случају наручилац није дужан поступати према одредбама Закона о јавним набавкама, већ је дужан поступати у складу с процедурама које су одређене тим уговором.

Ако уговором о донацији нису одређене процедуре по којима ће се спроводити поступак јавне набавке, што практично значи да донатор не инсистира на неким другим процедурама мимо процедура које су утврђене домаћим прописима из области јавних

набавки, наручилац је дужан јавну набавку спровести према одредбама Закона о јавним набавкама.

Из навода у поднетом захтеву произлази да донатор није одредио процедуре по којима ће се поступак јавне набавке спроводити, већ је условио да “роба која је предмет набавке искључиво буде европског порекла“. То практично значи да би општина, као наручилац јавне набавке, требало да спроведе поступак предметне јавне набавке по домаћим прописима из области јавних набавки, уз услов да понуђачи могу понудити робу искључиво европског порекла.

С обзиром да је према Закону о јавним набавкама једно од основних начела јавних набавки начело једнакости понуђача, што значи да наручилац не може да одређује услове који би значили територијалну, предметну или личну дискриминацију међу понуђачима, нити дискриминацију која би произлазила из класификације делатности коју обавља понуђач (члан 8. став 1. Закона), мишљења смо да се услов постављен од стране донатора не би могао применити у поступку јавне набавке опреме јер би то значило предметну дискриминацију међу понуђачима чиме би био повређен члан 8. став 1. Закона о јавним набавкама.

Треба имати у виду да је чланом 146. став 1. тачка 4) Закона о јавним набавкама утврђена прекршајна казна за наручиоца ако додели уговор супротно начелу једнакости понуђача, тј. супротно члану 8. Закона.

3. Да ли се на набавке које врши Агенција за енергетику Републике Србије, а које се финансирају из средстава донације, примењује Закон о јавним набавкама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-16/2006-08 од 6.2.2006. год.)

Према Закону о донацијама и хуманитарној помоћи (“Сл. лист СРЈ“, бр. 53/2001, 61/2001 и 36/2002) државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге органи-

зације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације могу примати донације и хуманитарну помоћ.

Донације и хуманитарна помоћ, у смислу Закона, могу бити у роби, осим робе која је Законом изузета, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

Према Закону о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) појам наручиоца, тј. субјекта који је у обавези да јавне набавке врши у складу с процедурама Закона о јавним набавкама није дефинисан с обзиром на извор финансирања јавне набавке. Из тога произлази да је субјект који је одредбама члана 3. Закона одређен као наручилац дужан да поступке јавне набавке спроводи у складу с процедурама утврђеним Законом, без обзира из којих средстава се конкретна јавна набавка финансира, што се односи и на Агенцију за енергетику Републике Србије.

У случају када се јавна набавка финансира из средстава добијених из донације и хуманитарне помоћи и из средстава остварених реализацијом хартија од вредности и по основу коришћења уступљених права, примена Закона о јавним набавкама зависи од садржине уговора о донацији, односно да ли је уговором о донацији регулисано да ће се поступак јавне набавке која се финансира из средстава донације спровести према одређеним процедурама јавних набавки или уговором о донацији то питање није регулисано.

Ако је уговором о донацији прецизирано да ће се поступак јавне набавке, за коју су средства добијена из донације и хуманитарне помоћи или остварена реализацијом хартија од вредности и по основу коришћења уступљених права, спровести према одређеним процедурама (националне процедуре земље донатора или процедуре које захтева Светска банка, Европска банка), мишљења смо да у том случају наручилац није дужан поступати према одредбама Закона о јавним набавкама, већ је дужан поступати у складу с процедурама које су одређене тим уговором.

Ако уговором о донацији нису одређене процедуре по којима ће се спроводити поступак јавне набавке, што практично значи

да донатор не инсистира на неким другим процедурама мимо процедура које су утврђене домаћим прописима из области јавних набавки, наручилац је дужан да јавну набавку спроведе према одредбама Закона о јавним набавкама.

4. Да ли је Град Нови Сад приликом доделе уговора о обављању комуналних делатности јавним и јавним комуналним предузећима, другим предузећима или предузетницима у обавези да примењује Закон о јавним набавкама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-23/2006-08 од 6.2.2006. год.)

Чланом 2. Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/2002, 43/2003, 55/2004 и 101/2005) утврђено је да се одредбе Закона не односе на набавке од организација које се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцем и које су основане за обављање делатности пружања услуга које су предмет јавне набавке.

Ова одредба примењује се у случају када наручилац јавне набавке ту јавну набавку врши од субјекта који је такође наручиоц у смислу члана 3. Закона, тј. који је такође дужан да у поступку јавне набавке примењује Закон. Такође, ова одредба може се применити само код набавки услуга и то оних за чије пружање је тај субјект, организација, основан/а.

С обзиром да су јавна предузећа и јавна комунална предузећа такође наручиоци у смислу члана 3. Закона о јавним набавкама, тј. у обавези су да приликом јавних набавки примењују процедуре утврђене Законом о јавним набавкама, мишљења смо да Град Нови Сад може поверити обављање услуга овим предузећима без примене Закона о јавним набавкама.

Ако Град Нови Сад жели да за пружање наведених услуга ангажује било ког пружаоца услуге, без обзира да ли је тај пружалац услуге у обавези да поступке јавних набавки спроводи у складу са Законом о јавним набавкама или није у обавези, у том случају дужан је спроводити поступак јавне набавке у складу с процедурама Закона о јавним набавкама.

ПОДСЕТНИК
ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ
У ФЕБРУАРУ МЕСЕЦ У 2006. ГОДИНЕ

УРЕДБЕ

Уредба о изменама и допунама Уредбе о буџетском рачуноводству	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 12 од 10. фебруара 2006.
--	---

ПРАВИЛНИЦИ

Правилник о изменама и допунама Правилника о садржини и форми понуде за преузимање акција	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 10 од 3. фебруара 2006.
Правилник о изменама и допунама Правилника о условима за обављање делатности брокерско-дилерског друштва	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 10 од 3. фебруара 2006.
Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и начину вршења надзора над пословањем учесника на финансијском тржишту	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 10 од 3. фебруара 2006.
Правилник о изменама и допунама Правилника о објављивању обавештења о поседовању акција с правом гласа	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 10 од 3. фебруара 2006.
Правилник о изменама и допунама Правилника о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 11 од 7. фебруара 2006.
Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 11 од 7. фебруара 2006.
Правилник о изменама и допунама Правилника о начину припреме, састављања и подношења завршних рачуна корисника буџетских средстава, организација о бавезног осигурања и буџетских фондова Републике и локалних власти	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 11 од 7. фебруара 2006.

Правилник о начину и садржају извештавања о планираним и извршеним расходима за плате у буџетима јединица локалне самоуправе у 2006. години	Сл. гласник РС, бр. 12 од 10.фебруара 2006.
Правилник о изменама и допунама Правилника о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит предузећа	Сл. гласник РС, бр. 15 од 27.фебруара 2006.
Правилник о изменама и допунама Правилника о садржају пореског биланса за друга правна лица (недобитне организације) – обвезнике пореза на добит предузећа	Сл. гласник РС, бр. 15 од 27.фебруара 2006.

ОДЛУКЕ

Одлука о изменама Одлуке о привременом увећавању износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1) и 2) Закона о акцизама	Сл. гласник РС, бр. 11 од 7.фебруара 2006.
Одлука о измени Одлуке о обиму и начину коришћења у првом тромесечју 2006. године финансијских кредита за намене из члана 2. став 2. Закона о кредитним пословима са иностранством	Сл. гласник РС, бр. 12 од 10.фебруара 2006.
Одлука о износима најпопуларнијих цена и минималних акциза за дуванске прерађевине	Сл. гласник РС, бр. 14 од 20.фебруара 2006.
Одлука о изменама и допунама Одлуке о критеријумима за класификацију билансне активе и ванбилансних ставки према степену наплативости и висини посебне резерве банака и других финансијских организација	Сл. гласник РС, бр. 16 од 28.фебруара 2006.
Одлука о измени и допуни Одлуке о условима и начину рада девизног тржишта	Сл. гласник РС, бр. 16 од 28.фебруара 2006.

Одлука о изменама Одлуке о ближним условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама	Сл. гласник РС, бр. 16 од 28.фебруара 2006.
---	---

УПУТСТВА

Упутство о документацији и обрасцу за подношење захтева за остваривање права коришћења средстава за субвенције произвођачима пољопривредних и прехрамбених производа за 2006. годину	Сл. гласник РС, бр. 12 од 10.фебруара 2006.
Упутство о изменама Упутства о извештајима банака и других финансијских организација	Сл. гласник РС, бр. 16 од 28.фебруара 2006.

ОСТАЛО

Усклађени динарски износи акциза из чл. 9, 12, 12а, 13. и 40а став 1. Закона о акцизама стопом раста цена на мало у другом полугодшту 2005. године	Сл. гласник РС, бр. 12 од 10.фебруара 2006.
Усклађени динарски износи акци за на цигарете из члана 40а ст. 2. и 3. Закона о акцизама стопом раста цена на мало у другом полугодшту 2005. године	Сл. гласник РС, бр. 12 од 10.фебруара 2006.
Измене и допуне Правила пословања Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности	Сл. гласник РС, бр. 15 од 27.фебруара 2006.
Измене и допуне Тарифника Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности	Сл. гласник РС, бр. 15 од 27.фебруара 2006.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Весна Арсић. – Год. 32, бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354–3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132
